

Ammatillisen koulutuksen maksuttomuus ja tilauskoulutuksen tilaajamalli – ennakkohuomiot ja taustamateriaali 12.11.2025 kuulemiseen

Vastaanottaja: Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asiakokonaisuus: Hallituksen esitysluonnos ammatillisen koulutuksen ja tilauskoulutuksen muutoksista

Tavoite: Tiiviin taustoituksen ja täsmennysten lähettäminen valiokunnalle kuulemista varten

Arvoisa sivistysvaliokunta,

kiitämme kutsusta osallistua 12.11.2025 kuulemiseen, joka käsittelee hallituksen esitysluonnosta ammatillisen koulutuksen ja tilauskoulutuksen muutoksista. Arvostamme mahdollisuutta tuoda kokemukseen perustuva näkökulmamme valiokunnan käyttöön päätöksenteon tueksi.

Esitysluonnos tukee monilta osin talouden, työllisyyden ja osaajahuollon tavoitteita. Haluamme tuoda esiin kaksi tarkennusta, joiden avulla voimme varmistaa, että Suomeen jo rakennettu ja toimivaksi osoitettu osaajapolku säilyy tehokkaana ja vastuullisena.

Tarkennus 1.: suomenkielinen ammatillinen koulutus säilytetään maksuttomana vähintään täydennyskoulutuksen osalta

Suomenkielinen ammatillinen koulutus on osoittautunut tehokkaimmaksi väyläksi kielen oppimiseen, työelämään kiinnittymiseen ja pysyvään kotoutumiseen.

Täydennyskoulutuksiin on osallistunut ainoastaan täysi-ikäisiä henkilöitä. Heidän työllistymisensä tapahtuu nopeasti koulutuksen päätyttyä, joskin tilastotietoa ammatillisiin koulutuksiin osallistuneista ulkomaalaisista on tuotettu vähän. Koulutusaika on yleisimmin yksi vuosi.

Täydennyskoulutuksen maksullisuus vaarantaa sen integraatiomallin, joka on tuottanut pysyviä veronmaksajia ja työntekijöitä. Oppisopimusmalli on myös tarpeellinen, mutta työnantajilla ei ole resursseja korvata kampus- ja kieliympäristön tukea.

Ehdotus: mikäli kokonaisia suomenkielisiä tutkintoja ei tulla pitämään maksuttomina, ehdotamme suomen kielellä tarjottavien ammatillisten täydennyskoulutusohjelmien säilyttämisen maksuttomana kansainvälisille opiskelijoille.

Esimerkki: opintojen tulokset ja työllistyminen todettiin hyväksi sairaanhoitajien tilauskoulutuksissa koronapandemian jälkeen.

Lähde: [Päijät-Hämeen uudet filippiiniläishoitajat valmistuvat tänään – yksi ero suomalaisissa työtavoissa pisti silmään | Päijät-Häme | Yle](#)

Esimerkki: liiketoiminnan ryhmän kaikki opiskelijat työllistyivät valmistuessaan tai jopa aiemmin.

Lähde: [International Students: "The teachers' methods were surprising but worked well" – Business College Helsinki](#)

Tarkennus 2.: tilauskoulutuksissa tilaajaksi hyväksytään oppilaitoksen kanssa yhteistyötä tekevä koordinaattori

Tilauskoulutus toimii käytännössä hyvin silloin, kun mukana on koordinaattori, joka

- markkinoi Suomea ja opiskelijamahdollisuuksia maailmassa, jossa harva ajattelee Suomea
- perehdyttää opiskelijoille akateemisen ja toimeentuloedellytysten kriteeristön
- kokoaa ja valmentaa opiskelijaryhmät
- hoitaa valinnan sekä kieli- ja kulttuurivalmistelun
- auttaa opiskelijalupaprosessissa
- tukee Suomeen asettumista ja arkea
- kantaa liiketaloudellisen vastuun ja tuottaa vientituloja Suomeen.

Ehdotus: tilaajana tai yhteistilaajana voi toimia valtuutettu koordinaattori oppilaitoksen rinnalla; laatuvastuu säilyy oppilaitoksella.

Perustelut

Alueellinen joustavuus ja työvoiman turvaaminen

- Tilauskoulutus mahdollistaa nopean reagoinnin koulutus- ja työvoimatarpeisiin.
- Osaajapohjaa voidaan täydentää hallitusti motivoituneilla kansainvälisillä opiskelijoilla, kun paikallisia hakijoita ei ole riittävästi.

Talous- ja työllisyysvaikutukset

Tilauskoulutuksessa opiskelija rahoittaa oman elämisensä eikä hän saa B-oleskeluluvan haltijana sosiaalietuuksia opintojen aikana. Täydennyskoulutuksesta valmistuttuaan

Terhi Toikkanen
Kumppanuusjohtaja
Edunation Oy
11.11.2025

tilauskoulutusopiskelija työllistyy tyypillisesti nopeasti ja alkaa maksaa tuloveroa palkastaan.

- Kansainvälisen opiskelijan vuotuinen nettohyöty julkiselle taloudelle koostuu lukukausimaksuista, yksityisestä kulutuksesta sekä niihin liittyvistä verovaikutuksista ja nopeasta työllistymisestä opintojen jälkeen.
- Vuosittainen suora vientitulo (lukukausimaksut ja ulkomailta tuotu raha elinkustannuksiin): noin 20 000 euroa per opiskelija.
- Esimerkkivaikutus: 15 000 opiskelija tuottaa 300 miljoonaa euroa vientituloja vuosittain.
- Esimerkkivaikutus: jos Suomessa on jatkuvasti virallisen tavoitteen mukaiset 60 000 kansainvälistä opiskelijaa, vuotuinen vaikutus on noin 1,2 miljardia euroa.

Esimerkki: 20-vuotias henkilö muuttaa Suomeen opiskelemaan. Suomi ei ole tällöin rahoittanut hänen varhaiskasvatustaan, perus- ja toisen asteen koulutustaan, lapsilisiä eikä lapsuus- ja nuoruusiän sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluja. Julkisia varoja säästyy näin ollen arviolta 200 000–300 000 euroa verrattuna 20-vuotiaaseen suomalaisopiskelijaan.

Kunnioitettavasti,

Harri Suominen

Innovaatiojohtaja ja perustaja, Edunation Oy

harri@edunation.co

Susanne Suominen

Toimitusjohtaja ja perustaja, Edunation Oy

susanne@edunation.co

Terhi Toikkanen

Kumppanuusjohtaja, Edunation

terhi@edunation.co, +358 40 6128 086

ASIAANTUNTIJALOUSUNTO
Terhi Toikkanen
Kumppanuusjohtaja
Edunation Oy
11.11.2025

4 (4)